

Ressam-yazar düşün insanı FİKRET OTYAM ile keçi üzerine sohbetimiz

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.
Cumartesi, 15 Ağustos 2015 16:12 -

Ressam-yazar düşün insanı FİKRET OTYAM ile keçi üzerine sohbetimiz

Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ,

Çukurova üniversitesi öğretim üyesi,

iortas@cu.edu.tr , [https://www.facebook.com/ iortas](https://www.facebook.com/iortas) , Tweeter; [İbrahim ORTAŞ](#) ? [@iortas](#)

Cumhuriyetimizin en büyük kazanımı herhâlde yetiştirdiği sınırlı sayıda düşünce üreten insanının kültürümüze kattığı değerler dersek abartmamış oluruz. Düşünmek, yazmak, resim yapmak, müzik yapmak, taşı ve tahtayı yontmak yani yaşamı bir başka şekilde anlatmak ve başkasının da bu yolla bilgi edinmesini sağlamak binlerce yıllık bir kültür aktarım yönetimidir. Bu tür düşünsel aktiviteler yolu ile doğa ve insandan yana bilgi üretmek, hakikati aramak ve savunmak ise hep sorunlu ve mücadeleler sonucunda kazanılmaktadır. Cumhuriyetin kurulması sonrası sağlanan eğitim birliği, Köy Enstitüler, üniversiteler ve Araştırma Enstitüleri ülkemizde çok değerli yazın, sanat ve bilim insanının yetişmesi sağlandı. Diğer yandan demokrasininin tam olarak yerleşmemiş ve soğuk savaşın da etkisi ile zaman zaman bilim, sanat ve kültür çevreleri

ile de çatışmalar yaşamıştır. Hele bizim gibi demokrasisi tam gelişmemiş toplumlarda yazar, sanatçı ve düşünür olmak biraz “pabucu pahalı” bir iş olsa gerek. “Her başarı cezasız kalmaz denir” ya, sanatta, bilimde bu bağlamda bedel ödemeyi gerektiriyor. 1970’li yılların sonlarına doğru ismini hatırlayamadığım bir gazete veya dergide “kısa çubuk ince çubuktan hakkını alacak” diye okuduğum yazının yazarı olarak hatırlıyorum Fikret Otyam’ı. Haksızlığa uğrayan en alttakilerin yani kısa çubuğun hakkını ve hukuku savunuyordu. Daha sonraları Fikret Otyam’ın Güneydoğu sevdalısı olduğunu ve oralarda yüzleri güneş ışınları ile çatlamış, elleri nasırlaşmış Urfalı köylülerin yoksulluğunu ve ırgatlıklarını anlatan, resimlerini çizen kişi olduğunu öğrendim. Resimlerinde keçi ve iri gözlü renga renk giyimli Güneydoğulu kızların resimliyordu ağırlıklı olarak. Sonra çok yönlü kişiliği ve doğaya düşkünlüğü belki birazda büyük kentlerin yarattığı gürültü ve kirliliğe isyanı edencesine el işleri sanatçısı eşi Filiz Otyam ile Antalya’nın Gazipaşa kırsalına çekildiği ve orada sanatsal ve yazım işlevlerini sürdürdüğünü öğrendik. Üniversiteli yıllarda bilim sanat ve kültürle ilgilenince Fikret Otyamı daha iyi anladım ve izledim.

GAP’ın susuz ancak bereketli topraklarını ve onun ile eşleşmiş ağalığın baskısı altında can çekişen topraksız köylülerin dramını ancak derin empati yapan biri yazabilirdi. Suriye sınırında 1985 yılında ilk defa Şanlıurfa Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsünde çalışınca gördüklerimi ve yaşadıklarımı daha sonra Otyam’ın yazılarında görünce bulunduğum yerin önemini daha iyi anlamıştım. Mayınlı tarlalardan karşıya geçen kaçakçıların gece geçişlerini, teller ile ayrılmış sınırlar ile parçalanmış ailelerin akrabaları ile sınır telleri üzerinden karşıdan karşıya el sallayarak bağrışarak iletişim kurmaya çalıştıklarını görünce (propaganda filmindeki sahnelerde ki gibi) Fikret Otyam’ın ne dediğini daha iyi anladım.

Zaman zaman gazetelerde keskin kalemi ile ülkemizin demokrasisi, eğitimi ve güzel gelecek için ciddi eleştiriler ve öneriler yaptığını gördük. 2000’li yıllarda Toros dağlarının kadim hayvanı olan keçilerin erozyona neden oluyor diye ortadan kaldırılmasını savunan Adana’nın o dönemdeki belediye başkanının fikrinin bilime ve doğaya aykırı olduğu gerekçesi ile karşı çıkarken yolum Sayın Otyam ile karşılaştı. Adana’nın o dönemdeki belediye başkanı keçileri bölgeden çıkarmak için devleti seferber etmiş, bakanları ve başbakanı kadar çıkmış ve parasal yarım istemiş. Hatta üniversitemizde bazı hocalarımızda ikna etmeye çalışıyordu. Ben ise keçilerin bölgenin bir canlısı olduğunu orman yangınlarına karşı önemli işlev gördüğünü belirtiyordum. Orman yangınlarının % 95’inin insan kaynaklı olduğunu, keçinin değil iki ayaklıların erozyona neden olduğunu belirtiyordum. Doğada her canlının besin zincirinde bir yeri olduğunu ve ekolojik denge açısından bir canlının ortadan kaldırılmasının bilime aykırı olduğu konusunda güçlü bir irade ile doğadan ve keçilerden yana taraf olmuştum. Keçiler konusunda hobi düzeyinde bilgi toplamış ve bir ikide yazı yazmıştım. Keçilerin orman yangınının gelişmesine engel olduğunu belirten yazım geniş ilgi görmüştü.

Bir toplantıda Tarım Bakanı ve Çevre ve Orman Bakanı Başbakan'dan, Adana Belediye başkanının talepleri doğrultusundan, maddi destek istiyor ve Toros dağlarının eteklerinden keçilerin toplanarak et olarak askeri kışlalara veya diğer şekillerde değerlendirilmesini savunurken, dönemin Başbakanına iletilen bir not üzerine, Başbakan "Belediye başkanı keçileri ortadan kaldıralım diyor, Bilim İnsanı İbrahim Ortaş' da keçilerin yangını durdurduğunu belirtiyor". Hangisine değer vereceğiz diyerek basına yansıyan bilgiden benim önerimi dikkatte almak gerektiğini belirttiler. Daha sonra belediye başkanımız beni arayarak "başbakanın senden yana tavır aldı" demişti.

Bu arada keçilere sahip çıkılması konusunda bölgedeki Yörükler e-posta veya telefon ile arıyor ve konunun sahiplenmesi gerektiği tarafıma iletiliyorlardı. Şimdi hatırlayamadım İzmir ve/ya Antalya'dan bir okur dost yazımı Fikret Otyam beye iletmış ve yazımı beğenmiş ve görüşmek istediği belirtildi. Bana iletilen telefonda Sayın Otyam ile iletişime geçtim. Çok sevindi ve yıllardır keçi resmi çizdiğini ve bu asil hayvana sahip çıkılması gerektiği konusunu konuştuk. Fikret Otyam ile telefonda görüşmemizde keçilere olan ilginin kaynağını ve konunun önemini anlatılar. Bu ekosistemin hayvanı olarak keçinin sütü ve sağlık için önemi üzerinde konuştuk. Ben de görüşleri çok yönlü bir düşün insanı tarafından beğenilmiş olmanın mutluluğunu yaşadım. Konuşma sonrası kendisinin resimlerine baktım, gerçekten keçilere bir hayli yer vermiş. Sayın Otyam kendine özgü bir ekol olduğunu daha sonra anladım. Yazılarında ve resimlerinde Anadolu'nun doğasını, insanı derin duygularla işlediğini anladım. Bu arada 2013 yılında Bishkek-KYRGZISTAN'da katıldığım kongre sırasında yapılan çevre turunda keçinin önemli bir sembol olduğunu görmüştüm.

Fikret Otyam demokrasi ve insan hakları ilkesine bağlı, içtenlikli bir aydıydı. Akla ve bilime önem veren bir fikir insanıydı. Sözü esirgemedi, gördüğü yanlışları ve eksikleri bir aydına yakışır şekilde yazı ve resimleri ile anlattı. Fikret Otyam gibi ülkesini seven ve ülkesinin demokrasinin gelişmesi ile gelişeceğine inanan insanların çok olduğu bir ülkede bulunmak önemli. Bazen görüşlerine katılmasak bile eleştirileri ile bir şeylerin farklı pencereden bakılmasını sağlamaları nedeniyle varlıkları önemlidir. Türkiye'nin bence en önemli sorunu farklı düşüneni, biraz eleştiri yapanı sevmiyor ve sistemin dışına itiyor. Hal böyle olunca ülkemiz verimli ve yaratıcılığını kaybediyor ve sürekli sorun yaşıyor.

Ressam-yazar düşün insanı FİKRET OTYAM ile keçi üzerine sohbetimiz

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Cumartesi, 15 Ağustos 2015 16:12 -

Bu tür aydınların ölümü ile yaprak dökümü yaşıyoruz. Gidenin yeri doluyor mu bilmiyorum. Mevcut eğitim sistemi çok da yaratıcı insan yetiştirmeye uygun görülüyor. Ancak her şeye karşın ülkemizin ve Cumhuriyet kuşağının büyük kazanımı olan bilim, kültür ve sanat insanların önümüze koyduğu hedefe yönelik nice nitelikli bilim, sanat ve düşün insanı kazanmak dileği ile yeniden düşünmemiz ve bir şeyler yapmamız ülkemizin aydınlık geleceği için önemli. Bu uğurda keçi gibi inatçı olmak yaşamın en zorlu kaylarına tırmanmak gerekir. Doğadan, sağlıklı çevreden, insandan, demokrasiden, barış ve terörsüz ortamdan yana keçi gibi inatçı/ısrarcı olmak gerekir. Yoksa ülkemiz bu jeopolitik coğrafyada çok sorun yaşar ve zorlanır.

Bu bağlamda Sayın Otyam'ın keçileri bizlere emanet. Çizdiği resimlerin renkliliği gibi mekânı cennet olsun.

10.08 2015, Adana